

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Keller Lajosnál, hova a lap szel-
emi részét illető közlemények in-
tézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20
helyre van beosztva. Egy hely ára
90 kr. Kincstár bélyegilleték kü-
lön 30 kr. Az előfizetések és hirde-
tési díjak főtisztelendő Keller La-
jos plébános urhoz küldendők.

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr
Bérmendetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el. Kéziratok
vissza nem adtnak.

Államosítsuk a vízszabá- lyozást.

II.

A múlt számunkban megjelent ezen cikkünket azzal végeztük, hogy Magyarország a Tiszavölgy nélkül megszűnt Magyarország lenni. Ezt most csak ismétljük, mert a ki tudja, hogy az államfenntartó magyar elem leginkább itt lakik, az tudni fogja azt is, hogy ennek pusztulása az ország romlását is jelenti egyszersmind. És ahhoz, hogy a Tiszavölgy s az ott élő magyarság elpusztuljon, nem kell sem tájárjárás, sem töröklázítás, sőt még csak muszka háboru sem: elég a Tisza áradása elleni kültekezés és küzdelem, a mely elvégre is ma itt, holnap ott bizonyul be siphusi munkának: sok helyen visszaveri a védelmet, elhódítja az emberek hajlékát, talpaik alól a földet, megsemmisíti sok év keserves munkájának keresményét.

A folyó évben, hiteles összeszámitás szerint 70 négyszög mértföld került víz alá a Tisza, Körös, Szamos, Bodrog és Zagyva mentén; 70 négyszög mértföldön lett urrá a víz és semmisítette meg sok ezer embernek vagyonát, s tett ugyanannyi ezeret földönfutó koldussá; s maga az állam hány százezer, vagy talán millió adót veszített el, s melyet, mint-hogy minden fillérnek helye van, kölcsön útján kell pótolnia. És hol van még mindezek után a gátak építésébe fektetett tőke, azok védelmi, a víz lecsapolási és a gátak helyreállítási költsége, a mely szintén óriási teher s a melyet a mai rendszer mellett az árviz által különben is agyonnyo-

morgatott, az adófizetésre is képtelenné vált vidék lakosságának kell fedeznie. Az ily fedezetek pedig csak is kölcsön útján szerezhetők be, de ez csak ideig óráig mehet.

A kölcsöntőke, s vele a kamat teher évről-évre nagyobodik, annak arányában az évenkénti ármentesítési költség kirovása is folyton nagyobbodó mérvben áll elő, pedig már ma is egyenlő az állami adóval, úgy, hogy minden ilyen közteher jellegét viselő adozást összevéve, elmondjuk, hogy a Tiszavölgy mentén már nincsenek földtulajdonosok, csak haszonbérlok a kik földet az államtól, a törvényhatóságtól, a községtől és a víztől birják haszonbérbe.

Más vidékek vízvédelmi költségéről nem szólunk, más vidékek vízvédelmi társulatának viszonyait nem ismerjük, hanem aligha csalódunk, ha azt állítjuk, hogy alig van az országban még két oly hatalmas és nagy vízszabályozó társulat mint ez a mi, a Körös-Tisza és Maros közötti társulatunk.

Az igaz, hogy nagy adóssággal alakultunk meg, de jó gátakat — habár gyalázatosan rossz zsilipeket — örököltünk, de alig hiszük, hogy a múlt évi zsilipszakadás, és a mostani Yattenő árviz elleni védelem és gátcsuszamlások és egyéb módon beállott romlások, kijavítását, anyagszerek pótlását, bedüledezett téglaburkolatok helyreállítását, — nem is szólunk a tervbe vett, de nézetünk szerint a sok esperimentatio folytán vidékünk végronlatát okozó zsilip javításokról — az eddig begyűlt és a folyó évi rendes kirovásból fedezni képesek leszünk. Ujabb kölcsön-

hoz folyamodunk mi, is és mi ez, a nagytársulat, így fogunk évről-évre haladni beljebb és beljebb az új adósságcsinálásba mielőtt a korábbi visszafizettük volna, és majdan bekövetkezik az idő, a midőn a kölcsön kamatait fizetni nem bírjuk, s természetesen kölcsönt sem kapunk. Hat forintos buza ár mellett nem leszünk sokra képesek, hat forintos buza ár és ily ropant teherviselés mellett nem sokára megkonditják fölöttünk a lélekválság harangját.

Bejutunk a fizetéseképtelenségbe, s ha mi: ez a nagy társulat, — mely még ideig óráig bírja — ide jutunk, nagyon valószínű az a föltevésünk, hogy a többiek is oda jutnak, s azután következik az özönviz.

De hát voltaképen mit is védelmezzünk mi ezzel a rengeteg kölcséggel itt a Tisza völgy mentén. Körülbelül 4 millió hold földet, a melynek ha minden nemű adóját és az ármentesítési költségét megfizettük, ha jól körülnézünk azt látjuk, hogy magunknak nem maradt semmi: két dénár, három dénár, neked semmi sem jár. Voltaképen védelmezzünk tehát az államnak minden évben vagy 15—20 millió, esetleg még több államiadót, a melyet ha mi nem védelmezzünk, illetőleg azt a 4 millió hold földet, melyért fizetünk a saját kölcségünkön nem védelmeznénk, minthogy arra a pénzre az államnak feltétlenül szüksége van, meg kellene fizetni másoknak, meg kellene fizetni azoknak a földbirtokoknak a melyek ma enyivel kevesebbet fizetnek, és még csak arra sem költenek, hogy az állami adók millióit védelmezzék, meg kellene fizetni azon vidékek lakosságának, a mely most legfőlebb csak szánakozni tud, de a veszélyben személyes segítségét sajnálja,

TÁRCSA.

ÉJJELI MEGLEPETÉS.

— Amerikai történet. —

(Folytatás.)

Futó tüzként terjedt el avonatkirabolásának híre a vagonokban mindenütt a legnagyobb rémület keltve. Az a sok asszony és gyermek, a kik a vonaton voltak, most elkezdtek sírni és jajgatni, mivel az általános izgatottságot és zűrzavart csak növelték.

Még néhány percig rohant a vonat, azután el kezdett lassudni, s míg végre megállott.

Kün, a vonat hosszában néhány ember szaladgált lámpával, melynek fényétől becsillogtak fegyvereik a vagonokban.

— Az utasok közül az elindulás után öt percnél előbb senki se merjen mozdulni! kiáltá a mély hangú rabló.

Az után minden csendes lett. A fény eltűnt.

Ekkor azt indítványozta az erős hangú ur, hogy azok, a kiknél fegyver van, menjenek megnézni a málhákat. Néhány bátrabb késznek is mutatkozott öt követni s be mentek a tehervagonba, a melyben a csomagok rendetlenül heverték szana-szét. Mindenütt sötét volt, mert a lámpák el voltak oltva.

Az egyik sarokból tompa sohajtás ütötte meg füleiket. Az utasok egyike lámpát gyújtott. Az egyik zugban ott látták feküdni a jegyadót és a vonatvezetőt, mindkettő meg volt vasalva s szájukba kendő volt betömve, hogy kiáltásikat elfojtsa.

Ekközben némelyek a megvasaltakat szabadították fel, míg mások a géphez mentek át. Ugy látszott, hogy a gépet, melynek kazánjában hatalmas tűz égett, a gépészethez értő ember állította meg.

A szénen átlótt fejjel feküdt a gépész, mellette a könnyen megsebesült s megkötözött fűtő, a kit rögtön feloldottak köteleiből.

A eső még mindig esett s nagyon sötét volt. Annyit azonban még is ki tudtak venni, hogy a vonat itt erdős-bokros halmok között halad. Közben semmi emberi lakás nem látszott s egy hang sem volt hallható, a melyből lakóhelyre lehetett volna következtetni.

Visszamentek tehát a tehervagonba s a megsabadozottakat kikérdezték a rablásnak egyes részletei felől.

Elbeszélésük szerint a huszonnégy álarcos ember a bellefontainei elhagyatott állomáson mint utazó lépett a málhák mellett ülő jegyadóhoz s öt megtámadva azonnal kocsjába vitték, hogy ártalmatlanná tegyék, a mi rövid küzdelem után, melyben a gépészt agyon lötték, sikerült is.

A mint később kitént, a rablók Bellefontaineből azért utaztak el, hogy az utasok mit se sejtessenek tervükből. Azonban a szédületes gyorsaság, melyet a vonatok adtak, ezt a tervet, mint láttunk, dugába döntötte.

A vonatvezetőnek az volt a véleménye, hogy rablók a támadás előtt a bellefontainei állomás kevés személyzetét megtámadták s megkötözték, mert senki sem mutatkozott a pernon. Csakugyan így is történt. A gyalázatos terv bámulandó ügyességgel volt végre hajtván. A rablók elvittek 110,000 dollárt, azonkívül feltörték az utazók málháit s azokból minden értékesebb dolgot elemeltek.

Az utazók egymásután jöttek a vagonba, hogy megletsék tulajdonukat. Iszonyu átkozódást, szitkozódást, káromkodást lehetett hallani. Néhánytól jelentékeny értéket vittek el, mások semmit sem veszettek, mert pakkjaiknak látszólagos jelentéktelensége a gyalázatos rablók birvágyát nem látszott kielégíthetni.

A panaszkodók között volt a 3-ik vagonbeli fiatal hölgy is. Ládája fel volt törve s tartalma össze-vissza hányva. Férfjével együtt pakkjának rendbe szedéséhez látott. Mielőtt azonban mindent újra helyére rakott volna, felnyitá a kettős tenék közti titkos fiókot. Üres volt.

— Oh, mily rettenetes! panaszkodék sirva — drága ékszereimet ellopták. Oh, Eduard,

de sőt megbotránkozik, ha a kormány megrendeli, hogy néhány napra tessék ki-
rúkolni és ingyen dolgozni, mert a szomszéd veszélyben van.

Ez — bátran kimondjuk nem igazságos, nem méltányos.

Országossá kell azért a vízszabályozást tenni, mert az a négy millió hold föld és annak jövedelme után járó állami adó, megérdemli, hogy az állam is költsézzék annak megvédésére, járuljon hozzá azon vidék is, a melyre végelemzésben ez az adó más körülmények között kirovatnék.

Nem mondjuk, hogy épen a mentesített vidékre valamivel nagyobb teher ne essék, sőt azt mondjuk, hogy igen, de ezt százalékokban kifejezve, a mentesített vidék lakossága külön ármentesítési költség címén megfizetteti, a többit pedig az állami adóval róvhatja ki és szedheti be az állam.

A részletek kidolgozása természetesen nem a mi feladatunk, mi csak egy eszmét akartunk felvetni, a mit megszívleltre ajánlunk azoknak a kiket illet; s most: „videant consules“.

Helyzetünk.

Az ideai szokatlan magasságra felduzzadt vizek, többszörös gátszakadások, s ezekből kifolyólag a kiszámíthatatlan károk országsszerte felrázták a legnyugodtabb kedélyeket is, s arra ösztönzék, hogy az árvíz okozta megdöbbent helyzetünk fölött gondolkozóvá legyenek, a helyzet javítására eszmét cseréljenek, az irányadó köröknek az abnormus viszonyok megváltoztatására irányt nyújtsanak.

A vízmenti lakosság saját utólérhetlen kárán zeng jeremiádkát a vízszabályozás fölött; a kevésbé érdekelték pálcát törnek az egész szabályozási rendszer felett; nagy elmék latba vetik hathatós szavaikat s a kihatásaiban rossz szabályozást „haszontalannak“ és „végtelen károsnak“ deklarálják.

Tanácskoznak szakértők és nem szakértők az Alföld sorsa, mint valami halálos beteg felett. Vajha megtalálnák azon radikális kurát, mely a halálos vést eloszlatná fejünkről.

Nem rég közöltünk lapunkban a „Magyar Föld“ből egy figyelemre méltó cikket, mely rossz helyzetünk okát a vizek helytelenül ke-
Eduard, látod, a rejtek nem volt oly biztos, mint te gondoltad. A rablók felfedezték ezt is s mindent elvittek belőle! 400 dollár veszteség!

— Valóban, drágám, nagyon kellemetlen dolog. De ki tudhatta előre, hogy ez fog történni. A mi megesett, azon változtatni nem lehet. Vigasztalódjál hát, kedvesem, mihelyt Chicagóba érünk, rögtön veszek új és sokkal szebb ékszert.

A fiatal hölgy erre megvigasztalódott valahogy. Az ellopott ékszer 400 dollár volt ugyan, de férjének gyengéd szeretete bizonyára ezerszer többet ér.

A vonatvezető segítségével a fűtő újra elindította a vonatot. Ő vezette egészen Chatfieldig, a hol új gépészt adtak hozzá.

Sandusky-Cityben a vonat kirablásának híre roppant szenzációt keltett. Hozzá is fogtak mindjárt a nyomozáshoz, de minden igyekezet hiában való volt, mert a rablóknak nem birtak nyomára akadni.

Az ifjú nászpár, a kitől az ékszert ellop-
ták, Chicagóban lakott, a férfit Allen Eduardnak hívták s valódi mintaférj. Neje Emilia, született Taylor. Nászutjukból épen most tértek vissza Chicagóba, a hol a férj egy igen kiterjedt és nagy virágzásnak örvendő faültetnek társtulajdonosa volt.

(Vége köv.)

resztül vitt szabályozásába találta, ma helyzetünk nagyobb megvilágítására ismét idézzük a „Magyar Föld“nek egy a szabályozás helytelen voltára vonatkozó, kimerítő, s mély belátással irt cikkét, mire olvasóink figyelmét kikeríteni elnem mulaszthatjuk.

„Ma boldog-boldogtalan vízszabályozási rendszerünkről beszél.“

Lapjaink tele vannak különböző új vízszabályozási javaslatokkal, jelölül annak, hogy az eddigi rendszerrel tehát csakugyan nincsenek megelégedve.

Miben állott az eddigi rendszer?

Abban, hogy folyóinkat, ha a hegyek közül a sík földre érnek, a hol aztán sekély partjaik miatt minden kis duzzadás esetén kiöntenek: a folyó medréhez lehetőleg közel rakott gátak közé igyekeztünk szorítani, hogy ennél több jó és olcsó földet eke alá foghassunk.

S ez ideig egészen rendben is van, mert hiszen ki ne szeretne Magyarországon jó termő földeket olcsón kapni, kivált ha az „ármentettnék nyilvánított“ területek adója lejjebb is szállittatik.

Okos ember ily körülmények között még az olyan földjei végére is gátat emel, melyeket sohasem látogatott árvíz.

S azon célból, hogy a gátak közé szorított folyó ennél hamarabb leszállithassa víztömegét: annak eredeti kanyarulatait átmetszhetjük, hogy egyenes irányt vehessen.

Ez is mind nagyon rendben volna, ha a folyók — a hegyek teteje felé szoktak volna folyni, mint a serpentinák.

Csak hogy a serpentinák és a folyók között egy kis különbség van.

T. i. komolyan szólva, minden jel a mellett bizonyít, hogy gazda nélkül számítottunk; mert a gátak közé szorított folyók, ezen igen szép, vagyis ideális tervek szerint csak akkor vihetnék le a gátjaik közötti feltorló víztömegeket, ha volna is hová levinni azt. De ha ez lehetséges volna, megtették volna ezt ők már a mi segítségünk nélkül is, mert a természet alkotójának legalább is volt annyi esze, mint az embereknek!

Az a tény, hogy magyarországi eredetű folyóink, a mint a sík földre érnek, többnyire szörnű csavargos utat követnek a szabályozás előtt: legjobban bizonyítja, hogy nem tudtak biz ők egyenesen hova lefutni, mert különben nem csavarogtak volna.

Természetes, hogy Magyarországnak csak az utóbbi időkben tökéletesedett vízlejtési felvételei csak nem régeből derítették ki a baj valódi forrását, hogy t. i. a Vaskapu-szoros magassága s szükületei miatt minden nagyobb áradás esetén a nagy magyar Alföldre befutó folyóink vizeinek lehetetlenség a magyar medencéből kijutni — mint a mily gyorsasággal, a hegyek közül ide juthatnak azok.

Az alsó nagy magyar medencének jellemző sajátysága az, hogy az a főfolyóink, a Duna, mely a magyar medencébe futó összes folyóink befogadására van hivatva, magasabban fekszik, mint a beleszakadásra utalt folyóink — s mint általában a Tiszavölgye. Ha a Duna és Tisza völgyben egymásnak körülbelül átellenben fekvő vidékek magassági adatait vesszük, a következő táblázatot kapjuk:

Soroksár . . .	109	Kun-Madaras . . .	85
Tass . . .	103	Mező-Tur . . .	78
Harta . . .	99	Csongrád . . .	87
Kaloosa . . .	97	Mindszent . . .	86
Fajs . . .	91	Hódmezővásárhely .	84
Bezdán . . .	91	Ada . . .	82
Drávafok . . .	84	Török-Becse . . .	76
Vukovár . . .	82	Jarkovác . . .	79
Ujvidék . . .	82	Paulis . . .	79

Nos tehát?

Először is; a Magyar Alföldön nem a kisebb mellékfolyók, hanem a főfolyó fekszik magasabban, úgy hogy a Dunának tulajdonképp Budapest alatt a Tisza völgyébe kellene általmenni, — s a Csepelsziget végétől Félegyháza felé előbb utóbb meg is teszi ő azt a mulatságot, hogy a Tisza völgybe csap át Szentestájéján.

Másodszor: mint Mezőtur példája mutatja, (de a minő több is van a tiszai síkságon,) e folyó felső vidéke még kevésbé töltetett fel, mint a lentebb fekvő vidékek, s e közbeeső hátak kivételével a Tisza völgynek Mezőtúrtól Török-Becséig alig 2 méter esése van!

Harmadszor: a magyarországi Dunapart Vukovártól Ujvidékig 82 méter, míg vele szemben a torontáli nagy sík csak 79—80 méter, — tehát a Duna vízszintének emelkedése esetében nemcsak a Tisza vize, hanem a Dunáé is szükségképp a belmedence felé torlódik.

Az, ki a Magyarország katonai térképén látható magaslathelyi adatokat csak úgy laikus szemmel is áttekinti, könnyen meggyőződhetik minderről.

Az alsó nagy medencéből a vízkifolyás a Baziáson tul kezdődő Duna-szorosnál 72—75 méter magasságu talajviszonyok között kezdődik. Maga Osztrovo, vagyis a híres „senki szigete“ a Duna közepén 74 méter magassággal bír; ellenben a Tiszapartja Tisza Derzs és Tiszaroff környékén átlag 80 méter, tehát ez óriás hosszú Tisza vonalra a Vaskapu szorosokig alig négy méternyi az esés, holott a Tisza völgybe futó folyóink a hegyek közül a sík földre kiérésükig alig 1/4 résznyi ut alatt 100, néha 150 méter eséssel bírnak. Pl. a Maros Dévától-Pécskáig 95 métert, a Fekete Körös Belényestől-Gyuláig 106 métert, a Szamos Deéstől-Szatmárig 146 métert esik.

Egyik jellemző vonása tehát a Tisza völgynek s a magyar Alföldnek, hogy a Tisza-völgye mélyebben fekszik, mint a Duna-völgye, továbbá hogy a vízlejtés irányában déltől fekvő vidékek, bár síkvidékek: nagyobb tengerszini magassággal bírnak, mint a folyam felső folyását környező síkok; így pl. a deliblati pusztá egészen az Aldunánál 98, ellenben az egy irányban észak felé fekvő Zsombolya 96, Mezőtur 78, sőt még a Hortobágy is csak 80 méter tengerszini magassággal bír.

Hogy lehetett azt csak képzelni is, hogy ily felszínalakulattal bíró országban a hegységéből eredő vizeket az egyenesre metszett medernek majdnem közvetlenül partjaihoz rakott gátak között meg lehet tartani?

Hortobágy 80, Tittel 78! — s e két pont között beszakadnak még a Tiszába Csongrádnál 80 méter mellett a Körösök, s Szegednél 82 méter mellett a Maros!

Csodálatos dolog-e tehát az, hogy tehát ha a Duna vízszintje csak 2 méterrel is emelkedik: akkor a Tisza vize Tittelől fogva egész Tisza-Füredig visszatartható általa?

Tessék ilyenkor aztán átmetszések által a Tisza lefolyását siettetni!

Ha ez adatokkal kezünkben, azt a ma már körülbelül 40 millióba került nagy tiszaszabályozási művet nézzük, melyről még Széchényi István gr. idejében azzal ámitottuk magukat, hogy majd Európa ide fog járni a mi nagyságunk bámulására: az ember esze csakugyan megáll.

Igenis, eljöheth Európa bámulni, — de mit?

Igenis eljöheth most Európa ide a Tisza vidékére bámulni — a mi elrettentő tudatlanságunkat, s ennek szokott következményét, a durva önzést, a minek közönséges kifejezését e jelen pillanat izgalmi között használni nem akarjuk.

Nálunk, hol a tanulás és tudomány nem tartatik az emberi méltóság lényeges kellékének — mint az állítólag 120,000 év óta fenn-

álló chinai birodalomban, hanem még fiainkat is csak felszabadított rabszolgákkal tanítatjuk, (mert hiszen a 300 frtos néptanító nem egyéb) — éppugy, mint az 1500 év alati összeomlott római birodalomban, s épp ezért természetes, hogy a telhetetlen kapzsiság, s az ezzel járó jellemtelen csuszás-mászás, mely nem illik be a tudomány sphaeraiba, nálunk nem lefelé, hanem felfelé, a méltóságok irányában terjed: — ki tartotta volna szükségesnek a Tiszaszabályozás érdekeltjei közül azt tanulmányozni, hogy mire valók a természet háztartásában a folyók?

Hogy Egyiptom a Nilus iszapoltása által keletkezett egy tenger öböléből, hogy Linantbey a Suezcsatornai előtanulmányok végett tett furásai alkalmával 72 láb mélységről emberi cserepeket hozott fel, és hogy ehhez hasonló száz és száz adat szerint a folyók arra valók, hogy a hegyek porladványai a mélyebb helyeket kitöltsék, — mert a természet békés munkája mindig az egyenlenségek kiegyenlítésére törekszik, — s mielőtt e feladatokat nem teljesítették, semmi hatalomszóra sem mennek egyenesen utjokra a tenger felé, hanem folyvást kitérnek rendeltetésük felé: a tudomány ily tanaival törödni nálunk nem illet a Tiszavölgy érdekeltjei körébe.

Mutatja a Bocskay ur példája; nálunk, a kinek lelkiismerete nem veheti meg a tudomány tanait: az lázító!

Nálunk az az elv uralkodik még mindig, hogy a kinek hivatal, vagy gazdaságot adott az Isten, annak ést is adott hozzá. Grünwald Béla „Régi Magyarország“-a mutatja, hogy mennyire mentünk már a múlt században is ez elvel.

„Bázos község 1448 holdja megterhelhetett 12.000 frt ármentesítési költséggel, Ambrózy Lajos és Gyula báróknak ugyanazon határban levő 5800 holdja pedig csak 16.000 frt költséggel. Bukovec község 1395 holdja után fizet 11.978 frt ármentesítési költséget, Dessewffy Miklós gróf 21000 holdja után pedig fizet 12.700 frtot, Rudna község 150 holdja 1530 frtot, br. Nikolics Feodor 1270 holdja 4791 frtot, Szerb-Bóka község 1800 holdja 18.000 frtot, gróf Karácsonyi Guidónak 3700 holdja pedig 20.000 frtot. S az ármentesítési bizottságok e kivetéseket mind helyben hagyták!“

Ily adatokat közül Bocskay ur 10 évi működése után röpiratának 25-ik lapján.

Kell-e e számadatokhoz valami magyarázat? kivált ha még azt is tudjuk, hogy az „árterfejlesztés alá eső földek adója leszállítás alá esik!

Igaz, hogy mint Bocskay ur röpiratában megjegyzi, a vízszabályozó mérnökök többnyire szegény emberek, akik keresményükből élnek, s akik, ha állásukat elveszteni nem akarják, kénytelenek azt tenni, odarakni a gátakat, a hova nekik a nagy urak parancsolják.

De hát mégis, egy szabad sajtóval bíró országban az anonimitás nem elegendő jó alkalom-e arra, hogy lelkiismeretünknek is eleget tegyünk?

A kisebb ember nálunk a nagyobbaktól tanul — becsületességet, s mint a példabeszéd mondja: a capite foetet piseis.

De hagyjuk már a fekete pontokat. A baj megvan. Most csak az lehet a kérdés, hogy miként orvosolhatnánk a bajt egyszerűen, becsületes emberekhez illő módon.

Hogy a magyar Alföldnek az árvizek ellen gátak által való megvédelmezése a lehetlenségek közé tartozik, a felől, aki ma még nincs meggyőződve, majd 10 év, majd 20 év, majd 30 év múlva mind erősebben meg fog győződve lenni. Természetesen azoknak, kik elég éleseszűek a saját érdekeiknek belátására, érdeklükben áll továbbra is fenntartani az eddigi hi-

tegetést és reménykedést, míg jó áron tudhatnak „ármentesített“ földeiken.

Magyarország magasabb érdeke azonban mást beszél.

Egyesek érdekeiért a magyar népnek számai és ezrei fognak menni e rendszer mellett minden újabb évtized alatt tönkre.

A vízvédelmi rendszert tehát gyökeresen meg kell változtatnunk. Ha már a gátakat elhárítani ostobaság volna, a meglevő gátakat pedig a hely színén az édig emelni még nagyobb bolondság volna: az árvíz elleni védelemnek csak az a módja marad fenn számunkra, melyet az emberi józan ész minden nagy betegségnél tanácsol, hogy t. i. jövőre igyekezzünk a betegséget inkább megelőzni, mert ez sokkal könnyebb, mint aztán gyógyítani azt.

Folyóink árveit tehát Magyarországnak sajátos orografikus viszonyai okozzák. A helyes gyógyítás is tehát csak e viszonyoknak megfelelő lehet, t. i. az, hogy egyfelől az árvizeket az Alföldekre zúdító hegyi folyóink még hegyvidéki lefutásukban legyenek feltartoztatva. Sokkal kevésbé sisyphusi munka ez, mint az eddigi vízszabályozásunk volt. Nem is példátlan ez, mert már a régi indok is alkalmazták e rendszert, s hazánkban is van reá néhány kisebb eset, hogy két közeli hegyet összekötő mesterséges kőgátak által tartóztatják fel az alattuk elterülő völgyet, különben minden felhőszakadás után előntéssel fenyegető hegyi patakok vizét. A mennyire a Maros, a Körösök, a Szamosok, Tisza, Sajó, Topoly, Ondova, Latorca és Labore folyamvidéket ismerjük, mindeik hegyvidéki folyása közben több oly szűk völgy-szoroson jön keresztül, hogy a két áteitelens hegy lánc összezárása által, ezeknek a folyóknak óriási vízmenységét tarthatnánk vissza a kárnélküli, sőt igenis haszonnal járó nyári lefolyathatás idejére, midőn a Duna alacsony vizállása aztán kiereszti a Tisza vizét is.

Addig is, míg majd pénzünk telik reá a leghelyesebb vízszabályozási rendszer alkalmazására t. i. hogy öntöző csatornáknak nagyobb tartályokba vezessük le a szűk gátak közt el nem térő vizet, miért nem alkalmazzuk tehát ez olcsóbb rendszert?

Azért, mert a kősziklás hegyek között vízszabályozási műveletekből nem igen sokat lehet zsebre rakni.

Pedig az a körülbelül 30—40 nagy kőgát, melyekre a Tisza mellékfolyóinál okvetlenül szükség lenne, aligha kerülne annyiba, mint a mennyi most csak egy évnek ármentesítési költsége, holott e kőgátak, mint történelmileg tudva van, majdnem örök időig tartók.

Ugy tudjuk, hogy ma már vannak közeink, kiknek tulajdonkép feladatuk az ország ily érdekei felett örködni.

Vajjon lesz-e, telik-e ezeknek, kormányunknak s a parlamentnek ideje, a magyar faj fenmaradhatásának egyik életkérdésével foglal kozni?

Helyi és vegyes hírek.

— Az árvíz reánk nézve elvesztette fenyegető jellegét. A múlt hét óta a Tisza apad s miután mindenfelől apadást jelentenek, remélhetjük hogy az idén az árvíz veszélyen tustünk. A vizállás Tokajnál 4.20, Szolnoknál 6.83, Ludvánál 8.30, Kistiszánál 8.20, Porgánynál 8.80, Szegednél 7.90 meter. A Maros Aradnál 0.37-re apadt le.

— Hajóközlekedés. A víz apadásával a hajóközlekedés Szolnok és Szeged között megindult, a menetrend a múlt évi. Egyelőre csak a földéltre vétetnek föl utasok.

— A csongrádi árvízkarosultak nyomorának részben való enyhítésére Stammer Sándor alispán a vármegye összes községeinek előljár-

óságához fölhívást intézett, hogy gyűjtéseket eszközöljenek. Mágocs község részéről (illetve maga az uradalom) 10 métermázsza lisztet küldött az előljáróság.

— Jóváhagyott szabályzat. Csongrádvármegye községi és közjegyzői nyugdíjszabályzatát a belügyminiszter jóváhagyta. Multkor visszaküldte, hogy e célra a vármegye 4%-os pótdót vessen ki, a mit azonban a közgyűlés nem szavazott meg. A miniszter most az indokolást elfogadta és a szabályzatot jóváhagyta.

— Biztosítás árvizek ellen. A közlekedési miniszteriumban az árvíz-károk ellen való biztosítás eszméje merült föl. Baross közlekedési miniszter a kérdést már a minisztertanács elé is terjesztette, a mely azonban arra az időre halasztotta elhatározását, a midőn Baross határozott terveket lesz képes bemutatni. Az új biztosítási modnak alapeszméje, az, hogy az ártéri birtokosok birtokaik aránya szerint bizonyos biztosítási díjak fizetésére köteleztetnének s az árvíz által okozott károkat az illető vidéken szokásos bérleti díjak vagy birtokjádékok szerint becslik meg. A legnagyobb akadály e terv utjában az, hogy az ártéri birtokosoknak már ugy is sokat kell mindenféle szabályozó társulatokba fizetni, ugy, hogy egyes vidékeken a kisebb és a parasztbirtokosok inkább mindenüket készek feláldozni, csak a szabályozó társulatokba ne kelljen fizetniök.

— Zenta törvényhatósági jogot kér. Zenta rendezett tanácsu város közönsége folyamodást nyújtott be a képviselőházhoz a törvényhatósági jog elnyerése iránt. A folyamodás a kérelem indokául Zenta város vagyoni helyzetét, gazdasági értékét, kultur és egyéb intézményeit ismerteti kimerítően. Érdekesnek tartjuk ezekből az adatokból közölni a következőket: Zentának van 22,500 lakosa, azok közt 20,500 magyar, 2000 szerb. A város határának területe 64832 katasztrális holdat tesz, melyből a városé, mint testületé 11756 hold. A városnak és közönségének összes évi állami adója 258,000 frt. Közjövédelmé van a városnak 198,971 frt. Pótdót a közönség eddig sohasem fizetett. Iskólákra Zenta városa 35,312 frtot költ évenként. Főntart 26 elemi osztályt, 2 polgári leányosztályt, 4 osztályu alsó ipariskolát, két ovódát és a szerbek 4 felekezeti iskolájának tanítóit is a város pénztárából huzzák fizetésüket. Tandíjat az iskolákban nem szednek. Főntart ezenkívül a város egy négyosztályu gimnáziumot, melynek — ugymond a folyamodás — 8 osztályuvá tétele csak rövid idő kérdése. A kulturtényezők közt fölemlíti a kérvény, hogy Zentának van két nyomdája és három hetilapja. Hivatkozik még a kérvény az intelligenciájára, egyleteire és azok között a gazdakörre és az ipartestületeire, azután kövezett piacára, kövezett Tiszapartjára és arra, hogy a helyi gabonakereskedés 247,540 métermázsát tesz ki öt évi átlag szerint. Zenta már II. Ulászló magyar király 1506. évben kiadott adománylevelet szerint „a szabad királyi városok sorába emeltetett és hasonló kiváltságokkal birt, mint a szomszédos Szeged.“ Ezt a jogot azonban Zenta nem őrizte meg, sőt rendezett tanácsu városból lett ismét 1867—1872-ig nagyközség. Hangsúlyozza végül a folyamodás, hogy Bács-Bodrogh vármegye kötelékéből való kilépése semmiféle fontossággal nem birhat. A megye szélén fekvő város — ugymond a kérvény — közgazgatásilag sem idéz elő akadályokat, mert jelenlegi helyzete szerint nem képez föltétlen megyei testrészt.

— A honvagy bolondja. A bécsi közkórházban most egy Tin-si-ki nevű fiatal kínait ápolnak, a kit a mennyei birodalom után való vágyakozás a szó szoros értelmében megbolondí-

tott. A sajnálatráméltó fiatal ember hosszú ideig volt a bécsi osztrák kereskedelmi muzeum szolgálója, de hivatala nem tudta elefedtetni az otthonát, mindig haza gondolt, míg elméje meg nem háborodott. Az utolsó időben hatszor akarta magát a saját copfjára felakasztani. A kórházban persze ráadták a betegek szürke ruháját s ez a szegény kinaít még jobban elbusította. Napokig járt-kelt, mindig magát nézegetve. Észrevette ezt az orvos és elhozatta neki a csillogó nemzeti ruhát; felvette a beteg és egészen megváltozott, különösen akkor, a mikor azt mondták neki, hogy visszamehet szülővárosába, Honkongba. Persze ezzel csak hitegették s a mikor látta, hogy kívánságát nem teljesítik, dühöngő bolonddá vált. Ettől fogva külön cellába zárták. A kereskedelmi muzeum megsajnálta a szegény bolondot s folyamodott a Lloyd-gőzhajóstársasághoz mérsékelt jegyért, hogy Tin-si-kit hazatartsassa Honkongba. A Lloyd azonban nem indult meg, nem küldött jegyet s a kereskedelmi muzeum maga költségén küldi haza a honvágy bolondját.

Világfolyása.

Viktória angol királyné e hó 23-án délután 1 órakor Innsbruckba érkezett. A mint a vonat megérkezett, királyunk tábornoki díszgyenruhában és a térdszalagrendel kilépett a peronra.

Ő felsége lesegítette a királynőt a kocsirol s kezét csókolt, mire a királynő kétszer megcsókolta a király arcát. Viktória királynő ezután a király karján az ebédőbe ment, hol villás reggelit szolgáltak fel. 2 óra 40 perckor aztán a királynő tova utazott.

Berlin. A mult hét folyamán Frigyes császár beteg állapotában némi javulás állott be, sőt egyidőre fel is kelt ágyából, mindennek dacára azonban az orvosok nem titkolják abbéli aggodalmaikat, hogy újabb kedvezőtlen fordulat állhat be.

Berlinben azon hir kelt szárnyra, hogy Bismarck fia Herbert gróf legközelebb államisterré fog kineveztetni.

Páris. A lefolyt héten a tanulók ismételten Boulanger — ellenes tüntetéseket rendeztek, s igen zajos jeleneteket idéztek elő, de komolyabb rend zavargásra nem került a dolog.

Magyarországgyűlés a halászat rendezésével foglalkozott a lefolyt héten. Tagadhatlan, hogy törvényhozási intézkedésekkel fokozható a haltenyésztés.

A rabló halászat miatt is nálunk Magyarországon nagyon meg fogyott a halállomány. Ideje volna, hogy szigorú törvény alkottatnék a haltenyésztés előmozdítására, de az aztán még kívánatosabb lenend, hogy a már egyszer megalkotott törvény végre is hajtassék.

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: reggel 6 óra 51 perckor, délután 7 órakor

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé délelőtt 9 óra 24 perckor, délután 6 óra 41 perckor.

Szegedről—H.-M.-Vásárhelyre reggel 7 óra 51 perckor, délután 5 órakor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibus-vonat délután 6 órakor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 2 perckor d. e.

Budapestre érkezik 2 óra 15 perc d. u., 7 óra 45 perc este.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e., 3 óra 47 perc d. u.

Gőzhajózási menetrend.

Mindszentről Szolnokra vasárnap és szerdán d. e. 8 óra előtt nem.

Szentesről Mindszentre kedden és pénteken 11 óra előtt nem.

Felelős szerkesztők:

KELLER LAJOS és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESULET.

1230 szám. tk. 1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbiróság mint telek könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tóth Katalin végrehajtató Viola Veron férj: Hogedius Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 48 frt 88 kr tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbiróság) területén lévő Mindszent község határában fekvő, a mindszei 653 tjkben 331 sz. a. foglalt 1440 nszöl udvar terület 320 frt becsértékű házból Vida Veron tulajdonát képező fele részre az 1881. LX. t. c. 165. §-alapján pedig a Tóth Katalin özvegy Sanián Mihályné tulaj. képező másik fele részre is, és így az egészre az árverést 320 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi május hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor Mindszent község közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis ehhez képest 32 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt

igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1888. évi április hó 14-ik napján.

A szentesi kir. járásbiróság mint telek könyvi hatóság.

Bartha
kir. aljárásbíró.

HIRDETMÉNY.

Tisztelettel alólírott értesitem a n. é. közönséget, mikép szállodámban pontos, jutányos szolgálat mellett azon előnyben is részesül: hogy a vasuti vonatokhoz **társas kocsim** közlekedik.

Eladok kitünő minőségű tisztán kezelt **borokat, törkölyt, szilvóriumot** nagyban és kicsinyben jutányos áron, **udvari sör palackja 16 kr.**

Kass Gusztáv
Szentesen.

Lucerna mag.

Az országos magvizsgáló bizottság által **arankamentesnek** talált, „Szobotka testvérek“ által termelt lucerna mag alólírott nál jutányos áron kapható.

Tisztelettel
Szobotka Adolf utóda
Rex T.

Van szerensém tisztelettel a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig **DIAMANT és GAÁL** cég alatt fenn állott könyvnyomda, papír- és irodaszer-kereskedésből **GAÁL VILMOS** kilépett, s megszűnt a cég tagja lenni, az üzletet ezután saját nevem alatt fogom folytatni.

Midőn ezt tudatom, egyuttal kérem a cég iránt eddig tanusított jóakaratokban engem továbbra is részesíteni.

kiváló tisztelettel
Diamant Manó.